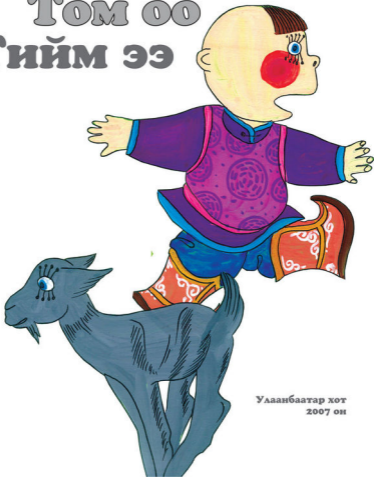

Тэмээ
Томоо
Тиймээ

Г.Сэсмээ

Тэмээ
Том оо
Тийм ээ

Улаанбаатар хот
2007 он

Г.Сэсмээ

Тэмээ том 00 тийм ээ

Дунд сургуулийн сурагчдад зориулав.

Хянан тохиолдуулсан: О.Мөнхтуяа

Хянасан: Ж.Гэрэлмаа

Дизайнер: Н.Хөдөлмөр

Зураач: Х.Болортуяа

Хэвлэн нийтлэлийг Интерпресс ХХК
2007 он

ТЭМЭЭ ТОМ ОО, ТИЙМ ЭЭ?

Үнээн хүү минь, тэгдэг юм

- Ээж ээ, ээж ээ!
Торгон шар нөмрөгтэй
Торомгор хөөрхөн ботго минь
Гангийн наранд цангаж байна уу?
Гадсаа тойроод буйлж явна уу?
Бор ингэ буйлан буйлсаар
Ботгоо санаад ирдэг юм уу?
- Үнээн! Хүү минь, тэгдэг юм
Үрээ амьтан хайрладаг юм.
- Аав аа, аав аа!
Хуй салхи шиг хурдан
Хул зандан унага минь
Хурдалж холлоод төөрчхөв
Хонхорт унтаад хошорчхов гэж
Хулагч гүү яншгаадаг юм уу?
Хурайлж унагаа дууддаг юм уу?
- Үнээн! Хүү минь, тэгдэг юм
Үрээ амьтан хайрладаг юм.
- Эмээ, эмээ!
Сарьдгийн оройд тоших
Сайхан шар болох
Хар нүдэн тугал минь
Халуун сүүгээ ханатал хөхөг дөө гэж
Сүүтэй үнээ сүжирдэг юм уу?
Сүргээсээ түрүүлээд гүйдэг юм уу?

- Үнээн! Хүү минь, тэгдэг юм
Үрээ амьтан хайрладаг юм.
- Өвөө, өвөө!

Мяндас зөөлөн үстэй
Магнай халзан хурга минь гэж
Хундан цагаан хонь маань
Хургаа үнэрлэж ээнэгшдэг юм уу?

- Үнээн! Хүү минь, тэгдэг юм
Үрээ амьтан хайрладаг юм.
- Ах аа, ах аа!

Дэгдэн цовхрор авьяастай
Дэлдэн цоохор шиг ишиг минь
Харайж дэгдээд ир дээ, гэж
Хар ямаа маань майлдаг юм уу?

- Үнээн! Хүү минь, тэгдэг юм
Үрээ амьтан хайрладаг юм.

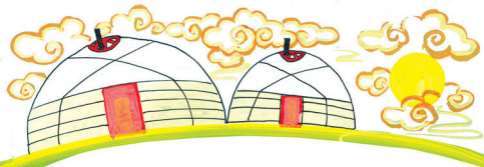
Тусч хүү

- Хүүе, та минь гараарай
Хүүхэд багачууд хурдлаарай
Үхэр гадаа нийллээ гэж
Буурал эмээ цухалдав.
Булт хүн сандрав.

- Үхэр хэн хариулсан бэ?
Тугал хэн хариулсан бэ?
Одоохон тэр нийлэх нь байна.
Оройн саам алдах нь байна.

- Морьтой нэг нь мордоорой
Морьгүй зарим нь гүйгээрэй гээд л
Айлын хүүхдүүд цөмөөрөө
Ам амандаа шуугитал
Адуучин эрчүүл бүгдээрээ
Архайж дархайтлаа гартал,
Эрээн цамцтай хүү

Эрвээлжлээд гарлаа.
Алаг даахай адил
Арилаад өглөө.
Хурдлаад гарсан хүү
Тугалаа эргүүлж амжлаа
Үглээд байсан хүүхнүүд
Үнэндээ их баярлалаа.
Морьтой хүнээс хурдан юм гэж
Молом эмээ гайхлаа.
Үнээ тугал нийлүүлээгүй хойно
Үдшийн саам алдуулаагүй хойно
Хонин тогоо сүү хөөрүүлж
Хондон шаргал өрөм байлгана.
Хонгор хүүгээ өглөө босохоор
Хуруу зузаан өрөм өгнө гэж
Ээж нь хүүгээ өхөөрдөж байлаа
Энэ хотныхон магтаж гарлаа.

Цуваа

Дүүрэн дүүрэн ачаатай
Дүнхгэр дүнхгэр машинууд
Үрд хойноо оролцоод
Уул давааг даваад
Уудам хөндийг туулаад
Үс голыг гатлаад
Хүчээ аваад хүнгэнэнэм
Хүрэх газраа яарнам

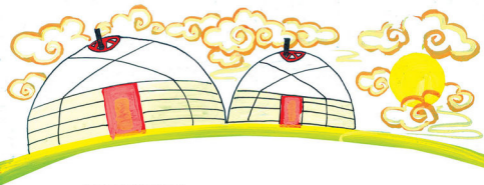
Өчигдөржингөө цувнам
Өдөржингөө цувнам
Өдөр бүр цувнам
Өглөө үдэшгүй цувнам.
Цувнам, цувнам, цувнам
Цугаараа ачаатай цувнам
Хүний хэрэгцээг хангах гэж
Хүссэн бүхнийг хүргэх гэж
Хүүхдийн тоглоом өгөх гэж
Хөгшдийн цайг залгуулах гэж
Өчигдөржингөө цувнам
Өдөржингөө цувнам
Өдөр бүр цувнам
Өглөө үдэшгүй цувнам.
Цувнам, цувнам, цувнам
Цугаараа ачаатай цувнам.
Ганган дэгжин гоёл ачаад
Гантиг шилэн эдлэл ачаад
Бал бурам хүнс ачаад
Баяр ёслолын идээ ачаад
Өчигдөржингөө цувнам
Өдөржингөө цувнам
Өдөр бүр цувнам
Өглөө үдэшгүй цувнам
Цувнам, цувнам, цувнам
Цугаараа ачаатай цувнам.

Эмээгийн цай

Манай эмээгийн чанасан цайг
Маш сайхан болжээ гэж
Ирсэн гийчин шагшдаг юм
Энд тэндгүй гайхдаг юм.
Тогоо дүүрэн ус хийнэ
Том гараараа идээ үйнэ

Даргитал буцалгаад
Давс орхино.
Булаг шиг элбэг сүүнээсээ
Будаг шиг өтгөн сүүнээсээ
Будгартал сүлнэ.
Халгитал самарна.
Шар тос
Цөшгийгөөр амтална
Шар будаа
Гурилаар хийцэлнэ
Эмээгийн чанасан цай бүхэн
Ингээд сайхан болдог юм
Ингээд сайхан болдог нь
Ирсэн зочдоо дайлах гэсэн
Элгэн халуун сэтгэлээ
Идээшсэн цайндаа шингээснийх юм
Манай эмээгийн чанасан цайг
Маш сайхан болжээ гэж
Ирсэн гийчин шагшдаг юм
Энд тэндгүй гайхдаг юм.

Үзэг

Хар өнгөтэй сайхан үзэг
Хайрт найзын дурсгасан үзэг
Эвтэйхэн гаралттай хөөрхөн үзэг
Эрдэм сурахыг ерөөсөн үзэг

Бэлгэ дэмбэрлийн гоёхон үзэг
Бэхээ асгадаггүй цэвэрхэн үзэг
Бичих, бодох бүрдээ би,
Бяцхан нөхрөө дурсдаг юм.

Уудаг цаас

Улаан өнгөтэй уудаг цаас
Уул нь бидний найз шүү
Урж битгий хаяарай
Уг ёсоор нь хэрэглээрэй.

Хөх өнгөтэй уудаг цаас
Хүүхэд бидний найз шүү
Хуйлж битгий хаяарай
Хуудас хэвээр нь хэрэглээрэй.

Цэнхэр өнгөтэй уудаг цаас
Цэвэрлэх сайн найз шүү
Бартаг болсон бэхийн
Баатар нь ёстой мөн шүү.

Хув ишигхэн

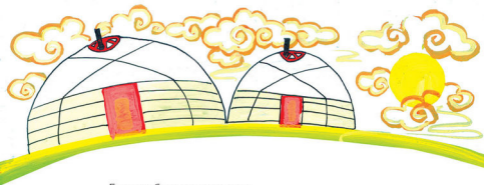
Барааны дэргэд овоороод л
Баацганаж ийш тийш давхиад л
Бавгар хоншоороо долоогоод л
Байж байгаагий нь, гөлөгний.

Очиж тэднийг харья
Овоорч, бахирахы нь сонирхъё
Олгойтой тосноосоо өгье гэж
Батыг дөхөж очтол

Цор цор хуцаад гөлөгнүүд
Цувраад урдаас нь давхижээ
Жов жов гээд хашгирсан ч
Зогсох янзгүй харагджээ.

Банхгар банхгар гөлөгнүүд
Бариад идэх нь ээ
Баяя тэгвэл очихоо гээд
Бат эргээд зугтжээ.

Хурдалж гүйсээр Бат
Хурганы пинд оров
Хув алаг ишиг
Хажуугаар нь зөрөөд гарав.
Банхгар банхгар гөлөгнүүд
Бас л ишиг үрүү давхилаа
Бахимхан эвэртэй ишиг
Бат шиг айж зугтсангүй ээ.

Үргэж жаахан ухарснаа
Үсэрч очоод мөргөжээ
Өнөөх банхгар гөлөгнүүд
Гангинаад цаашаа зугтжээ.
Алаг хув ишиг нь
“Айлгасан даа би
Аймхай даа чи” гэх шиг
Алхсаар пиндээ оржээ.

“Ахиад таануудыг хөөвөл
Айж би зугтахгүй
Алаг хув ишиг шигээ
Айлган буцааж байя”
Ингэж Бат бодоод
Ишиг үрүүгээ харав
Ишигхэн түүнийг шоолох шиг
Эврээ сэжлэн зогсов.

Эрвээхий

Эрвээхий, эрвээхий
Эргэн эргэн нисээрэй
Энэ л цэцгэн дээр суугаарай
Эгцэлж намайг хараарай
 Эрээн хувисы минь хараад чи,
 Ээжийн минь урныг гайхна уу?
 Эгээ л чам шиг би,
 Ижилгүй ганган байна уу?

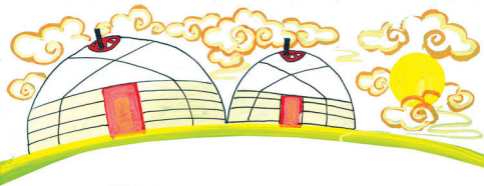
Эрвээхий, эрвээхий
Наадан наадан нисээрэй
Навчин дээрээ буугаарай
Намайг сайн ажаарай
 Эрээн хувисы минь хараад чи,
 Ээжийн минь урныг гайхна уу?
 Эгээ л чам шиг би,
 Ижилгүй ганган байна уу?

Тэмээ том оо

Тэмээ том оо
Тиймээ хө
Тэгнээ ачаа
Даана аа хө
Заан шиг том
Байтлаа хө
Зан нь мөн ч
Сайхан аа хө
 Тан тэмээ
Том оо хөө
Ачаа тэгнээ
Даана аа хө
Арслан шиг хүчтэй

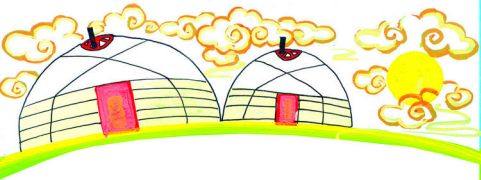
Байтлаа хө
Ааш нь мөн сайхан аа хө
Ингэн тэмээ
Том оо хө
Их ээ ачаа
Даана аа хө
Ийм бярттай
Байтлаа хө
Их зангүй нь
Сайхан аа хө

Гарчиг

Үнээн хүү минь, тэгдэг юм	3
Тусч хүү	4
Цуваа	5
Эмээгийн цай	6
Үзэг	7
Уудаг цаас	8
Хув ишигхэн	8
Эрвээхий	10
Тэмээ том оо	10

Дэлхийн банктэй хамтран хэрэгжүүлж буй
«Хөдөөгийн боловсролыг дэмжих
(READ) төсөл»-ийн хүрээнд хэвлэв.
Худалдахыг хориглоно.